

- Я. Степовий «Збірник українських творів для фортепіано»;
М. Соколовський «Фортепіанні п'єси»;
М. Степаненко «Народні українські наспіви»; «Дитячий альбом»;
Б. Фільц «Мініатюри для фортепіано»;
С. Шевченко «Школа фортепіанної гри»; «Дитячі п'єси»;
І. Щербаков «Дитячий альбом».

Подані приклади збірок не вичерпують весь репертуар українських композиторів для виконання музичних творів у класі фортепіано учнів мистецьких шкіл.

Нагадаємо, що важливим є зацікавити учня до виконання музичного твору, тому ознайомлення з ним має бути скерованим на усвідомлене сприймання музичного твору українського композитора. Викладач при показі має пам'ятати, що твір треба виконати повністю, у відповідному характері, необхідно встановити емоційний контакт з учнем.

Отже, кращі фортепіанні п'єси можуть бути використані у концертній та в навчальній практиці мистецьких шкіл, адже ретельне вивчення таких творів (в їх художньому контексті) сприятиме навчанню естетичного сприймання музики та музично-виконавській підготовці як виконавців-початківців, так і учнів старших класів. Ретельне вивчення творів із опусів для дітей та юнацтва сприяє музично-виконавському розвитку особистості.

Твори цих композиторів є високопрофесійними зразками музики для дітей і побудовані на використанні українських традицій навчання дітей музичному мистецтву.

Список використаних джерел

1. Данілішина М. Ф. Українська дитяча фортепіанна музика та її дидактично-виховні можливості / М. Ф. Данілішина // Актуальні питання мистецької педагогіки. 2016. Вип. 5. С. 21-25. / Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmp_2016_5_6
2. Фрайт О. Фортепіанні альбоми та цикли українських композицій для дітей : історія і сучасність / О. Фрайт. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького ДПУ ім. І.Франка, 2010. 94 с.

Семер'янова О., викладач, Полтавська
дитяча художня школа
(м. Полтава)

СТРІТ-АРТ. МИСТЕЦТВО ЧИ ВАНДАЛІЗМ?

Протягом останніх років помітно зросла цікавість до такого глобального мистецького феномену, як стріт-арт. До сьогоднішнього дня не вщухають дискусії щодо його походження і правомірності у світі мистецтва.

На початку ХХІ століття виходить у світ велика кількість літератури, присвяченої стріт-арту. Нажаль, автори цих видань – переважно західноєвропейські мистецтвознавці і далеко не всі твори перекладені українською чи російською мовами. Найпопулярніший з них – книга «Стріт-арт» англійського письменника і публіциста Саймона Армстронга.

Засновником філософії постмодерну вважають Жана Бодрійяра, французького культуролога і

філософа, який є автором ряду видань, де досліджує сучасне мистецтво, в якому, на його думку, чільне місце посідає система знаків і символічних об'єктів.

Метою статті є висвітлення самого поняття стріт-арту, його виникнення, трансформація в процесі розвитку, місце в сучасному суспільстві, а також присутність в сучасному арт-просторі України.

Стріт-арт (англ. Street art, або вуличне мистецтво) – один із видів сучасного мистецтва, в якому міський простір є головним матеріалом для створення художніх робіт.

Стріт арт такий самий давній, як і саме мистецтво. З найдавніших часів до сьогодні люди залишали зображення: спочатку на стінах печер, потім – на стінах будинків. Влада нещадно боролася з такими проявами хуліганства (тому що ці зображення не завжди мали художню цінність, іноді мали протестний характер, а іноді взагалі були непристойними). Сьогодні стріт-арт відіграє величезну роль у формуванні міського архітектурного середовища, беручи на себе функцію середовищної архітектури. До стріт-арту належать постери, трафарети, спреї-арт тощо. Але найпоширенішою його частиною є графіті.

Батьківщиною стріт-арту вважаються Сполучені Штати Америки, і перші його прояви були хуліганськими – банальне обмальовування стін будинків назвами місцевих банд, така собі «мітка» території. Це сталося ще у 20-х роках ХХ століття і набуло поширення у 60-роки під назвою Тегінг – нанесення на стіни власного підпису із зазначенням свого прізвиська і номеру кварталу. Одним з перших райтерів (художників, які пишуть теги називають райтерами) був один з учасників угруповання «Savage Skulls», який почав наносити на стіни своє ім'я і номер вулиці, де він мешкав – Julio 204. Згодом такі прояви вийшли за рамки такого вузького використання і стали для молоді способом висловити себе, донести свої думки суспільству. Поява маркерів і аерозольних фарб зробили тегінг обов'язковою приналежністю будь-якого міста.

Під час другої світової війни графіті набувають протестного звучання – на стінах окупованих фашистами міст з'являються надписи, що мають субверсивний, протестний характер. З початку 1940-х років у західних країнах поширюється малюнок, на якому зображено верхню частину голови людини з велетенським носом, по чотири пальці ліворуч і праворуч від неї і надписом «Kilroy was here» («Тут був Кілрой»). Його «привезли» в Європу американські солдати. Він став настільки популярним, що знайшов собі місце на меморіалі Другої світової війни у Вашингтоні.

Єдиного пояснення виникнення чи концепції даного зображення немає. Оксфордський словник пов'язує його з діяльністю інспектора верфи у Бостоні Джеймса Кілроя, який таким чином підписував перевірені ним частини кораблів. Але популярність його була величезною.

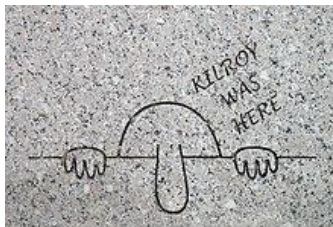

Рис. 1. Зображення на меморіалі Другої світової війни у Вашингтоні

Поступово розповсюдженість його зменшувалася, хоча й до сьогодні надпис Кілгоу іноді з'являється у фільмах або згадується в літературі.

Графіті-бум припадає на 1970-80 роки ХХ століття у Нью-Йорку. З одного боку цьому прислужився поп-арт, який переосмислює значення і роль коміксів та реклами в сучасному суспільстві. Перші художники стріт-арту використовували шрифти або образи коміксів, надаючи їм, таким чином, ще більшої доступності і популярності. З іншого боку, він надихався концептуалізмом, який в більшій мірі співпрацював саме з текстами, розглядаючи їх як самостійний твір мистецтва.

Цей період тісно пов'язаний з іменем Жан-Мишеля Баскії. Свої ранні графіті він малює у віці 17 років. Це вперше були не теги, а цілком зрозумілі, змістовні фрази, які були призначені для всіх, а не лише для втаємничених. Молодий художник надав звичному явищу зовсім іншого характеру. Жан-Мишель мешкає у Брукліні, але малює на Манхеттені, біля знаменитих галерей сучасного мистецтва – для нього було важливим залишити послання мистецькому світу, який його не знав, але куди хлопцеві дуже хотілося потрапити.

Рис. 2. Рибалка (акрил). Автопортрет (олівець, акрил)

Прославив Баскію фільм Едо Бертогліо «Downtown 81», який навіть не вийшов на екрани, але звістка про те, що Мишеля знімають у кіно, зіграла свою роль. Юнак створив образ харизматичного вуличного художника, який став втіленням нової культури. Після цього було знайомство з самим Енді Ворголом, який запропонував йому спільний проект і з 1982 року художник перестає створювати графіті, працюючи вже на полотні, але створює не станкові роботи, а так би мовити, переносить стріт-арт у стіни виставкових зал. Образ вуличного художника не зникає, але набуває символічності і значущості.

Його популярність пояснювалася ще й тим, що він був афро-американцем, тобто для оточуючих він був втіленням всіх афро-американців і все життя він боровся з існуючими расовими стереотипами, доводячи, що він є просто художник і колір шкіри не має значення.

У ХХІ столітті стріт-арт активно розвивається, він представлений багатьма напрямами, які постійно збагачуються. Україна не є виключеною з цього процесу. У 2010 – 2012 роках у Києві проходив міжнародний фестиваль стріт-арту Muralissimo. З 2011 року в Кам'янці-Подільському існує фестиваль сучасного вуличного мистецтва Respublica. В рамках фестивалю до міста приїздять художники, які розписують будинки у спальних районах міста. За п'ять років було розписано 50 будинків, автори муралів потрапили до Google Arts&Culture.

2016 року стартував міжнародний урбаністичний арт-проект Art United Us, який має на меті звернути увагу суспільства до проблем агресії, війни та насильства. Його організатори

планували створення у 2016 році 100 муралів в Україні і 2017 року 100 за її межами, створивши, таким чином, «кільце миру».

Мистецтво стріт-арту впевнено посіло свою нішу в безлічі напрямів сучасного мистецтва. По-перше, це засіб комунікації і самовираження, по-друге, намагання зробити мистецтво невід'ємною частиною життя людини. Звичайно, не всі зображення на стінах є витворами високого мистецтва. Мурали викликають неоднозначні емоції як мешканців будинків, представників різних громадських організацій, так і мистецтвознавців, але є один незаперечний факт – ця культура існує, вона розвивається і активно впроваджується в наше життя.

Список використаних джерел

1. Армстронг Саймон. Стрит-арт. «AdmarginemPress». 2019. С. 51 – 160.
2. Бенксі. Walland Piece. Ексмо. 2017. С. 106– 125.
3. Все о стрит-арте в Украине | VogueUkraine Vogue UA [Електронний ресурс] – Режим доступу <https://vogue.ua/article/culture/art/strit-art.html>

Семіон В., викладач,
Полтавська дитяча музична школа № 3
імені Б. Гмирі
(м. Полтава)

КАЗКА ЯК ЗАСІБ ОПАНУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ СОЛЬФЕДЖІО

Сучасна початкова музична освіта має велику потребу в дослідженні й упровадженні інноваційних та ефективних педагогічних прийомів і методів. Тому викладачі постійно шукають найкращі шляхи для поєднання теоретичного матеріалу з чуттєво-образним досвідом учнів, серед якого важливе місце посідає казка.

До проблем викладання дисципліни сольфеджіо зверталися О. Афоніна, Т. Боровик, О. Єпімахова, М. Карасьова, Л. Масленкова, Г. Побережна, Г. Смаглій, Т. Щериця та ін. Питання дидактичних можливостей казки порушували Ш. Амонашвілі, О. Івановська, Т. Зінкевич-Євстигнєєва, О. Лобач, Е. Печерська, О. Савченко, В. Сухомлинський та ін.

Мета статті – обґрунтувати роль казки на уроках сольфеджіо в опануванні навчального матеріалу та розглянути методичні розробки з даного питання.

Сольфеджіо є базовою дисципліною в розвитку майбутніх музикантів. Розуміючи важливість цього предмету, педагоги розробляють і використовують нові підходи та методи. Серед проблем викладання сольфеджіо можна виділити декілька, що пов'язані з опануванням знань. Одна з них – це нестійке, часом формальне засвоєння учнями теоретичного матеріалу, що призводить до формування низького рівня відповідних компетентностей. Великий об'єм інформації спирається переважно на логічно-абстрактне мислення, що досить складно для молодших школярів (6-11 років). Іншою проблемою, на нашу думку, є «кліпове мислення» як характерна психологічна риса сучасного покоління. Кліпове мислення – сприйняття світу